

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

TULOSSOPIMUS

Puolustusministeriö

Puolustusvoimat

VN/2682/2018

VN/2682/2018-PLM-11

www.defmin.fi

1 Vaikuttavuus

Suomen puolustus perustuu yleiselle asevelvollisuudelle ja koko maan puolustamiselle. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi harjoittaa aktiivista ulkopoliittikkaa, vahvistaa maamme puolustuskykyä ja tiivistää kansainvälistä turvallisuus- ja puolustuspoliittista yhteistyötä. Puolustuksen uskottavuudesta huolehditaan kaikissa olosuhteissa ja sitä kehitetään vastaamaan toimintaympäristön kasvaneita vaatimuksia. Turvallisuusympäristön muutoksen arvioidaan olevan pitkäkestoinen.

Puolustuksen ennaltaehkäisykyky perustuu toimintaympäristöön suhteutettuun valmiuteen ja torjuntakykyyn. Suomi varautuu sotilaallisten uhkien torjuntaan ylläpitämällä nykymuotoista, suorituskykyisiin asejärjestelmiin ja laajaan reserviin perustuvaa puolustusratkaisua sekä valmistautumalla antamaan ja vastaanottamaan kansainvälistä apua. Puolustuskyky muodostuu puolustusjärjestelmän sotilaallisista suorituskyvyistä sekä kansallisesta viranomaisyhteistyöstä ja kansainvälisestä puolustusyhteistyöstä.

Suomen puolustaminen edellyttää toimintaympäristöön suhteutettua maa-, meri-, ja ilmapuolustuksen sekä niitä tukevien yhteisten suorituskykyjen muodostamaa kokonaisuutta sekä kykyä antaa ja ottaa vastaan kansainvälistä apua. Puolustuksen ylläpidon ja kehittämisen painopisteet ovat kaikkien puolustushaarojen valmiuden kehittäminen, käytöstä poistuvien suorituskykyjen korvaaminen sekä tiedustelu, kyberpuolustus ja kaukovaikuttaminen. Puolustusjärjestelmää kehitetään siten, että mahdolliselle sotilaalliselle liittoutumiselle ei muodostu käytännön esteitä.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tärkeimmät osatekijät ovat Suomen laissa hallinnonalalle säädetyt tehtävät sekä hallitusohjelman, valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon sekä puolustusselonteon ja Yhteiskunnan turvallisuusstrategian linjausten ja niissä asetettujen tavoitteiden toteuttaminen.

Puolustusministeriön hallinnonalalle asetetut, Puolustusvoimien toimintaan liittyvät yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- *Ennaltaehkäisevä sotilaallinen puolustuskyky*
- *Turvallinen yhteiskunta*
- *Kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen*

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista arvioidaan puolustusministeriössä itsearviointina hallituksen vuosikertomuksen laatimisesta annetun ohjeistuksen mukaisesti. Arvioinnin perustana on toimintavuoden toteuma suhteessa pitkän aikavälin tavoitetilaan, jossa lähtökohtana on toimintaympäristöön suhteutettu valmius ja torjuntakyky.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Hallinnonalan vaikuttavuuden ja Puolustusvoimien toiminnallisen tuloksellisuuden tärkein mittari on Puolustusvoimien kyky toteuttaa lakisääteiset tehtävänsä. Sen perustana on tuotettu sodan ajan suorituskyky (tuotokset ja laadunhallinta), tarkoituksenmukainen rauhan ajan organisaatio ja toimintamalli (toiminnallinen tehokkuus) sekä sodan ja rauhan ajan vaatimukset täyttävä henkilöstöjärjestelmä (henkisten voimavarojen hallinta).

Päämääränä on toimintavalmiuden parantaminen valtioneuvoston puolustusselonteon linjausten mukaisesti. Puolustusvoimille asetetaan seuraavat, valtion vuoden 2019 talousarvioesityksen pääluokkaperusteluissa esitettyjä

hallinnonalan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita edistävät toiminnalliset tulostavoitteet:

- Puolustusvoimilla on riittävän ennakkovaroituksen mahdollistava sotilasstrateginen tilannekuva.
- Puolustusvoimat valvoo alueellista koskemattomuutta sekä ennalta ehkäisee ja tarvittaessa torjuu alueloukkaukset.
- Puolustusvoimilla on valmius torjua sotilaallisen voiman käyttö ja sillä uhkaaminen koko maan alueella.
- Puolustusvoimat kykenee muodostamaan painopisteen kulloisenkin tilanteen vaatimusten mukaisesti torjuessaan sotilaallisen voiman käyttöä.
- Puolustusvoimilla on valmius tukea muita viranomaisia.
- Puolustusvoimilla on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen.
- Puolustusvoimat on toteuttanut sille osoitetut kriisinhallintatehtävät.
- Puolustusvoimilla on valmius osallistua uusiin operaatioihin ja koulutus- ja neuvontatehtäviin.

2.1 Tuotokset ja laadunhallinta

Puolustusvoimien tärkeimmät tuotokset ovat suorituskyykyiset joukot ja järjestelmät, joilla toteutetaan lakiin perustuvia tehtäviä: Suomen sotilaallista puolustamista, muiden viranomaisten tukemista, kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista sekä osallistumista kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan ja sotilastehtäviin muussa kansainvälisessä kriisinhallinnassa. Nämä tehtävät konkretisoituvat rauhan aikana mm. seuraavina Puolustusvoimien tuotoksina:

- Alueellista koskemattomuutta on valvottu.
- Alueloukkauksiin on reagoitu tilanteen vaatimalla tavalla.
- Alueellinen koskemattomuus on turvattu.
- Joukkojen ja järjestelmien ylläpidon vaatimusten mukainen joukkotuotanto on toteutettu.
- Pyydetty virka-aputehtävät on toteutettu.
- Uusien sotilaallisen kriisinhallintaoperaatioiden edellyttämät joukot on koulutettu ja varustettu.

Suorituskyykyvaatimukset täyttävät, tuotetut sodan ajan joukot arvioidaan Puolustusvoimien sisäisessä prosessissa. Käytettävyyden, materiaalin kunnossapidon ja ampumatarvikkeiden sekä keskeisten hankkeiden kokonaiskuva käydään vuosittain läpi osana talousarvion toimeenpanoa ja tulosohejausta.

Tuotosten ja laadunhallinnan tunnuslukuja ja seurantakohteita

Tuotokset	2017 toteutuma	2018 ennakoitu	2019 arvio
Koulutetut varusmiehet (lkm)	20 323	20 400	21 000 ¹
Varusmiesten sotaharjoitusperusteiset ja muut maasto- vuorokaudet (lkm)	37	35	35
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset (lkm)	18 135	18 700	18 000 ²
Kertausharjoituskoulutetut reserviläiset/ sodan ajan joukkoihin sijoitetut (%)	7,9	6,4	6,4
HN-lentotunnit (lkm)	8 797	9 000	8 800
NH90-lentotunnit (lkm)	1 679	1 750	1 650
Alusvuorokaudet (lkm)	1 204	1 300	1 300

¹ Sisältää myös vapaaehtoisten naisten määrän (noin 650).

² Tavoitteena on kouluttaa vähintään 18 000 reserviläistä. Puolustusvoimien tulosityksiköt voivat kouluttaa omiin tarpeisiin perustuen enemmän reserviläisiä ottaen huomioon käytössä olevien resurssien riittävyys.

Laadunhallinta	2017 toteutuma	2018 ennakoitu	2019 arvio
Kouluttajien määrä/koulutusjoukkue (lkm)	2,5	2,4	2,5
Koulutuksen laatu ("armeija-aika" 1–5, varusmiesten loppukysely)	4,2	4,2	4,2
Reservin koulutuksen laatu (yleisarvosana 1–5, reserviläiskysely)	4,0	4,1	4,1

2.2 Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnallisen tehokkuuden tärkein mittari on tarkoituksenmukainen organisaatio ja toimintamalli siten, että sodan ajan suorituskyky (sodan ajan joukot) kyetään tuottamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti asetetuista suorituskykyvaatimuksista tinkimättä. Puolustusvoimien ydintoimintoja ja toimintatapoja kehitetään mm. seuraavilla osa-alueilla:

- Puolustusmateriaalin hankintaprosessin suunnittelun, toteutuksen ja seurannan tehostaminen
- Kumppanuudet, joilla tavoitellaan palvelujen ja valmiuden varmistamista kaikissa oloissa kustannustehokkaasti
- Puolustusyhteistyön syventäminen suorituskykyjen ylläpidossa ja rakentamisessa
- Digitalisaation mahdollisuuksien kartoittaminen ja hyödyntäminen sisältäen hallinnon toimintojen automatisoinnin ja sähköistämisen sekä automatisaation ja robotiikan hyödyntämisen sotilaallisessa maanpuolustuksessa.

Toiminnallisen tehokkuuden tunnuslukuja ja seurantakohteita

Toiminnallinen tehokkuus	2017 toteutuma	2018 ennakoitu	2019 arvio
Taloudellisuus			
Varusmiespäivän hinta (euroa)	46	46	45
Reserviläispäivän hinta (euroa)	162	174	174
Henkilötyövuoden hinta (euroa)	57 271	57 682	57 082
Tuottavuus			
Koulutetut varusmiehet/varusmiespalvelukseen tulleet (%)	85	85	85
Pääesikunnan ja puolustushaarojen ja aluetoimistojen esikuntien henkilötyövuosimäärä/Puolustusvoimien henkilötyövuosimäärä yhteensä (%)	12	12	12
Kannattavuus			
Maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-% on vähintään	104	105	105

2.3 Henkisten voimavarojen hallinta

Henkilöstöjärjestelmän kehittämisessä keskitytään ydintoimintaan ja tavoitellaan kustannussäästöjä.

Puolustusvoimien henkilöstö

- Henkilöstövoimavaroja keskitetään ydintoimintoihin: toimintavalmiuden ylläpitämiseen, asevelvollisten kouluttamiseen, uusien suorituskyykyjen ylläpidon ja kehittämisen tehtäviin.
- Henkilöstöjärjestelmän kehittämisessä huomioidaan valmiuden ja kansainvälisen yhteistoiminnan ja kriisinhallinnan asettamat vaatimukset.
- Henkilöstömäärä 12 000 on vähimmäismäärä nykyisten tehtävien toteuttamiselle; Puolustusvoimien henkilöstö- ja tehtävämäärän kasvattamisesta laaditaan tarveselvitys, jossa tulee huomioida toiminnallisten perusteiden ohella henkilöstön jaksamisen tukeminen.
- Puolustusvoimien tehtäväkoonpanon täyttöasteen on oltava mahdollisimman korkea.

Asevelvollisuus

- Sodan ajan joukkojen kokonaisvahvuutta ylläpidetään siten, että kokonaisvahvuus on 280 000.
- Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen sisältöä kehitetään.
- Naisten hakeutumista kriisinhallintatehtäviin edistetään.
- Kutsuntojen toteutusta parannetaan kehittämällä digitaalisia informaatiopalveluita.
- Varusmiespalveluksessa hyödynnetään yhä enemmän asevelvollisten erityisosaamista.
- Varusmiespalveluksessa hyödynnetään verkko-, virtuaali- ja simulointijärjestelmiä nykyistä enemmän.
- Reserviläisten osaamista hyödynnetään nykyistä paremmin sodan ajan joukoissa.
- Maanpuolustustahtoa tuetaan asevelvollisten laadukkaalla koulutuksella.

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö

- Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen asemaa Puolustusvoimien yhteistyökumppanina kehitetään.

Puolustusvoimat edistää tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista ylläpitämällä hallintoyksikkökohtaisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia sekä pitämällä tasa-arvonäkökulma suunnittelun ja toiminnan yhtenä peruslähtökohtana. Puolustusvoimat toteuttaa tasa-arvokyselyn kolmen vuoden välein, seuraavan vuonna 2019.

Henkisten voimavarojen hallinnan tunnuslukuja ja seurantakohteita

	2017	2018	2019
Henkisten voimavarojen hallinta	toteutuma	ennakoitu	arvio
Puolustusvoimien tehtäväkokoontaminen pl. sopimussotilaat	12 070	12 140	12 290
Henkilötyövuosimäärä (htv) ml. sopimussotilaat mom. 27.10.01	11 742	11 823	11 972
Sairauspoissaolot (työpäivää/henkilötyövuosi)	7,2	alle 8,0	alle 8,0
Kokonaistyytyväisyys (työilmapiiri, 1–5)	4,1	4,1	4,1

3 Keskeiset hankkeet ja toimenpiteet

Hallinnonalan vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden kannalta keskeiset hankkeet ja toimenpiteet:

- Puolustusvoimat jatkaa valmiuden kehittämistä puolustusselonteon linjausten mukaisesti turvallisuusympäristön muutoksen edellyttämän valmiuden parantamiseksi.
- Puolustusvoimat jatkaa strategisten suorituskykyhankkeiden valmistelua ja toimeenpanoa suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2019 tavoitteena on arvioida alustavat HX-tarjoukset, laatia niistä väliraportti sekä lähettää tarkennettu tarjouspyyntö. LV2020 osalta käynnistetään sopimusten toimeenpano ja alusten valmistussuunnittelu.
- Puolustusvoimat toteuttaa isäntämaatuen antamisen edellyttämät järjestelyt ja jatkaa avun antamisen ja ulkopuolisen sotilaallisen avun vastaanottamisen edellyttämien järjestelyjen toimeenpanoa osana puolustuskyvyn kehittämistä. Puolustusministeriö ja Puolustusvoimat tarkastelevat tarpeen päivittää joukkoluetteloa uuden tehtävän toimeenpanon näkökulmasta.
- Puolustusvoimat käyttää sotilaallisessa kriisinhallinnassa ensisijaisesti joukkoluettelon evaluoituja yksiköitä. Suorituskykyä on kyettävä käyttämään vaativissa ja nopeasti käynnistettävissä eri organisaatioiden operaatioissa sekä koulutus- ja neuvonantotehtävissä.
- Kansainvälistä puolustusyhteistyötä syvennetään ja laajennetaan puolustuskyvyn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Meri- ja ilmatilannekuvayhteistyötä syvennetään ja niiden kehittämistä jatketaan. Puolustusvoimat jatkaa monipuolisesti osallistumistaan kansainväliseen koulutus- ja harjoitustoimintaan.
- Puolustusvoimat osallistuu EU:n puolustusulottuvuuden kehittämiseen. Tähän sisältyy mm. pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) puitteissa tehtyjen sitoumusten kansallinen toimeenpano ja projektit. Euroopan puolustusteollisen kehittämisohjelman osalta kartoitetaan yhteistyössä kotimaisen puolustusteollisuuden kanssa mahdollisia projekteja, joille ko. ohjelmasta voidaan hakea osarahoitusta. Puolustusvoimat tukee puolustuksen vuosittaisen arvioinnin (CARD) toteutusta ja osallistuu vuonna 2021 alkavan puolustusrahaston valmisteluun (tutkimus- ja suorituskykyikkunat) mm. aloittamalla mahdollisten ohjelmasta rahoitettavien projektien identifiointien osana kehittämisohjelmien suunnitteluprosessiin kuuluvaa puolustusyhteistyökartoitusta. Puolustusvoimat ottaa vuoden 2019 EU-puheenjohtajuuskauden huomioon toiminnan, talouden ja henkilöstön suunnittelussa.
- Puolustusvoimat toteuttaa Suomen Nato-kumppanuuden käytännön yhteistyötä erityisesti Naton laajennettujen kumppanuuksien ja 29+2 -yhteistyön puitteissa. Tähän sisältyvät muiden muassa yhteisen tilannetietoisuuden

kehittäminen, osallistuminen vaativaan koulutus- ja harjoitustoimintaan, tutkimus- ja kehittämistoiminta ja suorituskyyky-yhteistyö ml. kyberpuolustus.

- Kahdenvälistä puolustusyhteistyötä tuetaan laatimalla kahdenvälisiä puitejärjestelyjä. Puolustusvoimat toteuttaa ja toimeenpanee puitejärjestelyissä sovittua sotilaallista yhteistyötä. Kahdenvälistä yhteistyötä tiivistetään erityisesti Ruotsin ja Yhdysvaltain kanssa.
- Suunnitelmallista osallistumista nopean toiminnan joukkoihin, ml. Euroopan unionin taisteluosastoihin (EUBG) ja Naton nopean toiminnan joukkoja (NRF) täydentävään toimintaan, jatketaan. Lisäksi Suomi osallistuu Naton kehysvaltioryhmien mukaiseen yhteistyöhön (Ison-Britannian johtamaan JEF-joukkopooliin sekä Saksan johtaman kehysvaltioryhmän toimintaan). Puolustuskyvyn, välittömän valmiuden ja yhteistoimintakyvyn kehittämiseksi tarkastellaan myös suurempien joukkokokonaisuuksien hyödyntämistä. Osallistuminen nopean toiminnan joukkoihin ja kehysvaltioryhmien toimintaan huomioidaan puolustusvoimien suunnittelussa.
- Suomi osallistuu aktiivisesti pohjoismaiseen puolustusyhteistyöhön NORDEFCOn puitteissa. Suomi edistää NORDEFCOssa Pohjoismaiden yhteistoimintakyvyn tiivistämistä ja alueellista turvallisuutta lujittavia toimia. Puolustusvoimat tukee Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuskauden ohjelman toteuttamista.
- Kansainvälistä yhteistyötä materiaalisten suorituskyykyjen kehittämiseksi syvennetään sekä kehitetään. Kahdenvälisen yhteistyön osalta noudatetaan puolustusministeriön vuonna 2018 antamaa ohjetta. Osallistumisen painopisteitä eri yhteistyörakenteissa (EU, NATO, pohjoismainen ja kahdenvälinen yhteistyö, erityisesti Ruotsi, Yhdysvallat ja Norja) arvioidaan ja resurssit kohdennetaan tukemaan puolustusjärjestelmän edellyttämiä suorituskyykyjä ja kansainvälistä yhteensopivuutta.
- Puolustusvoimat varmistaa asevalvonnan velvoitteiden toimeenpanon ja ottaa huomioon kansainväliset asevalvontaprosessit ja -järjestelyt (tavanomaiset aseet sekä CBRNE-uhat) toiminnan suunnittelussa, suorituskyykyjen kehittämisessä ja käytössä.
- Puolustusvoimat kohdistaa noin 100 htv:ta (5,8 milj. euroa) toimintavalmiuden ylläpitoon, asevelvollisten koulutukseen ja uusien suorituskyykyjen kehittämiseen vuoden 2019 talousarvioesityksen mukaisesti. Lisäksi vuoden 2019 talousarvioesityksen mukaisesta sotilastiedusteluun osoitetusta lisämäärärahasta osa käytetään uusiin toimivaltuuksiin liittyvään henkilöstöresurssointiin.
- Julkisen talouden suunnitelman 2018 - 2021 mukaisesti puolustusvoimille kohdennetaan vuonna 2019 lisämääräraha sopimussotilaiden palkkaamiseksi nuorisotyöttömyysalueilla. Sopimussotilasjärjestelyä tulee hyödyntää tehokkaasti ammattisotilaiden rekrytoinnissa. Joukko-osaston tehtäväkokoontalon puitteissa tulee ammattisotilaaksi soveltuvan sopimussotilaan palvelussuhteen jatkuminen mahdollistaa esimerkiksi määräaikaisen aliupseerin tehtävässä.
- Käynnissä olevissa ja suunniteltuihin tilausvaltuuksiin sisältyvissä keskeisissä hankkeissa sekä materiaalisten suorituskyykyjen kehittämisessä tulee huomioida Suomen puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan turvaamisesta annetun valtioneuvoston periaatepäätöksen sekä puolustushallinnon strategiset linjaukset kybersuorituskyykyjen kehittämiseksi.

- Puolustusvoimien suorituskykyä rakennetaan oikea-aikaisin hankinnoin. Puolustusvoimat tehostaa puolustusmateriaalin hankintaprosessin suunnittelua, toteutusta ja seuranta kiinnittämällä huomiota myös kohdentamattomiin siirtyviin eriin.
- Tiedustelulainsäädännön edellyttämien tietoverkkotiedustelun ja henkilötiedustelun suorituskykyjen suunnittelua ja rakentamista jatketaan siten, että ne voidaan ottaa käyttöön lainsäädännön valmistumisen jälkeen mahdollisimman pian. Suorituskykyjen käyttöönotto edellyttää etupainoista rahoitusta.
- Puolustusvoimat jatkaa toimenpiteitä toimitilastrategiassa määritettyjen kustannustavoitteiden sekä tilahallinnan sopeuttamisessa asetettujen kustannussäästötavoitteiden saavuttamiseksi
- Sopimuskaudella selvitetään puolustuskiinteistöjen hallinnan uudelleen järjestelyjä ml. kiinteistövarallisuuden hallinta ja vuokramalli. Puolustusvoimat osallistuu työhön. Uudistuksella tavoitellaan järjestelmää, jossa organisaatioilla on mahdollisimman vähän päällekkäisyyksiä. Mahdollisen uudelleen organisoinnin painopiste on valmius- ja turvallisuustoiminnan kehittäminen.
- Puolustusvoimat varmistaa turvallisuusselvityslain mukaisten velvoitteiden toimeenpanon ja kohdentaa toiminnan edellyttämät henkilöresurssit. Puolustusvoimat varmistavat turvallisuustoiminnan jatkuvuuden huolehtimalla ammattitaitoisen henkilöstön riittävydestä ja tehtäväkierrosta. Puolustusvoimat käynnistää toimenpiteet hanketurvallisuuden kokonaisuuden ohjaamiseksi strategisten hankkeiden osalta.
- Puolustusvoimat toteuttaa räjähdevarastointia koskevan kehittämisen (ml. rakentaminen) kustannustehokkaasti puolustusministeriön antamien linjausten mukaisesti vuoden 2022 loppuun mennessä siten, ettei pysyväisluontoisia räjähdevarastointia koskevia poikkeuspäätöksiä tarvita määrääjän jälkeen.
- Puolustusvoimat toteuttaa puolustusministeriön asetuksen vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista puolustushallinnossa (712/2017) siirtymäsäännösten (101 §) mukaiset toimenpiteet: 101 §:n 2 momentin mukaiset toimenpiteet vuoden 2020 ja 101 § 1 momentin mukaiset toimenpiteet vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Puolustusvoimat jatkaa kansallisen kyberstrategian toimeenpanoa ja kehittämistä vuonna 2017 hyväksytyn toimeenpano-ohjelman mukaisesti.
- Puolustusvoimat hyödyntää digitalisaatiota toiminnan kehittämisessä sekä hyödyntää julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniisiä palveluita tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Lisäksi puolustusvoimat optimoi oman tieto- ja viestintätekniisten palveluiden tuotannon ja ulkoistettujen palveluiden käytön siten, että ne tukevat parhaiten sotilaallisten suorituskykyjen kehittämistä ja käyttöä. Tiedonhallintaa ja johtamisjärjestelmiä kehitetään edelleen puolustushaarojen yhteisoperaatioiden sekä kansallisen ja kansainvälisen yhteistoiminnan edellyttämällä tavalla.
- Puolustusvoimat nostaa T&K-toiminnan kokonaisrahoitustasoa asteittain siten, että se saavuttaa 2% sotilaallisen maanpuolustuksen menoista. Puolustusvoimat nostaa T&K-toimintaan käytettäviä menoja vuodesta 2018 alkaen 1 M€/vuosi, 2 % tavoitetaso saavutetaan vuoden 2021 alussa. Lisäksi kehitetään T&K-toimintaan keskitetty rahoitusmalli, josta allokoidaan suorituskykyjen suunnittelun ja rakentamisen tarvitsemat T&K-resurssit.

- Puolustusvoimien sotamuseotoimintaa kehitettiin Puolustusvoimien täyttäessä 100 vuotta vuonna 2018. Varmistetaan, että sotamuseo tarjoaa jatkossakin kattavan kuvan Suomen sotahistoriasta.
- Puolustusvoimat osallistuu puolustusministeriön strategiseen suunnitteluun

4 Resurssit

Puolustuskyvyn ylläpito ja rakentaminen edellyttävät tasapainoa materiaalisen valmiuden menojen, kiinteiden henkilöstömenojen ja muiden toimintamenojen välillä.

[illegible][illegible]

5 Sopimuksen voimassaolo ja seuranta

Tulossopimus laaditaan viisivuotiskaudeksi lähtökohtaisesti perustuen hallitusohjelman toimeenpanokauteen. Jatkovuosina sopimuksen viisivuotiskausi päivittyy rullaavasti, ja sisältöä mukautetaan tarpeen mukaan hallitusohjelman toimeenpanokauden jälkeisten vuosien osalta.

Valtion talousarviolla hallinnonalalle kohdennettavien resurssien osalta sopimus on voimassa vuoden 2019 loppuun. Sopimuksen sisällöstä ja mahdollisista muutoksista sovitaan vuosittain tulosneuvottelussa, jossa käsitellään keskeiset toimintaan ja resurssienkäyttöön sekä tulossopimuksen sisältöön vaikuttavat asiat.

Puolustusvoimat raportoi toiminnan tuloksellisuudesta ja voimavarojen käytöstä liitteen mukaisesti. Puolustusministeriö voi edellyttää Puolustusvoimien raportoivan vuotta 2019 koskevista erikseen sovittavista asiakokonaisuuksista, eduskunnan ja sen valiokuntien tai Valtiontalouden tarkastusviraston pyytämät selvitykset.

6 Allekirjoitukset

Helsingissä 18.1.2019

Puolustusministeri

Puolustusvoimain komentaja

Jussi Niinistö

Jarmo Lindberg

Puolustusvoimien raportointi vuodelta 2019

1 Neljännesvuosiraportointi

Puolustusvoimat laatii määrärahojen ja tilausvaltuuksien käytöstä sekä hankintatilannekuvasta neljännesvuosittain ns. kvartaaliraportin ja toimittaa sen virallisena asiakirjana puolustusministeriölle. Ensimmäinen kvartaaliraportti (Q1/2019) laaditaan maaliskuun lopun tilanteesta 19.4. mennessä, toinen kvartaaliraportti (Q2/2019) heinäkuun lopun tilanteesta 31.8. mennessä (tulosraportin yhteydessä), kolmas kvartaaliraportti (Q3/2019) syyskuun lopun tilanteesta 18.10. mennessä ja viimeinen kvartaaliraportti (Q4/2019) joulukuun lopun tilanteesta 14.2.2020 mennessä (vuosiraportin yhteydessä).

Ensisijaisesti johdolle tarkoitettu johdanto-/tiivistelmäosuus kvartaaliraportista sisältää seuraavat tiedot PLM:n laatimaa raporttipohjaa käyttäen:

- määrärahojen käyttö (toimintamenot, puolustusmateriaalihankinnat, sotilaallinen kriisinhallinta)
- uusien tilausvaltuuksien käyttö (sidonta)
- hankintatilannekuva (logistiikkaprosessin toimivuus)
- viimeisimmät ennusteet määrärahojen siirtyvistä eristä ja uusien valtuuksien sidonnasta sekä analyysin raportointijakson suunnitelmapoikkeamien merkittävimmistä syistä, mahdollisista korjaavista toimenpiteistä ja arvion niiden vaikuttavuudesta.

Kvartaaliraporttiin sisällytetään lähinnä asiantuntijatasolle tarkoitettut (aiemmin kuukausiraporttiin sisältyneet) liitteet:

- määrärahojen käyttö momenteittain raportointijaksolla
- sotilaallisen kriisinhallinnan määrärahojen käyttö (UM ja PLM) käyttösuunnitelma- ja makohdittain raportointijaksolla
- tilausvaltuuksien käyttö- ja sidontatilanne momenteittain raportointijakson päättyessä (sisältäen myös valtuuksien tulevien vuosien maksuosuudet)
- valuuttakurssien muutoksista aiheutuneet kirjaukset momenteittain ja tilausvaltuuksittain eriteltynä
- toimintamenoihin kirjatut materiaalin kunnossapidon (toimintoalue 7400) ja joukkojen varustamisen (toimintoalue 1400) menot (kulu- ja vuorokauden toteuma sekä vertailu suunniteltuun ja edellisen vuoden vastaavaan ajankohdan toteumaan nähden), palkkojen osuus näille toimintoalueille kirjatusta menoista esitetään erikseen
- logistiikkaprosessin toimivuus ja sujuvuus muutamien valittujen kaaviokuvien avulla sekä sanallisesti analysoiden (esim. ns. ostoskori-näkymien tai vastaavien avulla) sekä vertailutietona aikaisempaa toteumatietoa sekä ennuste koko vuodelta.

2 Osavuosisiraportointi

Puolustusvoimat laatii 31.7. tilanteesta osavuosisiraportin (TURA 2019) ja toimittaa sen puolustusministeriölle 31.8. mennessä virallisena asiakirjana sekä sähköisesti (ml. Excel-raportti määrärahojen käytöstä) ministeriön talousyksikölle.

Osavuosisiraportti on luonteeltaan ns. poikkeamaraportti, ja siihen sisällytetään kuvaus seuraavista asioista:

- PV:n ylimmän johdon johtopäätökset tuloskehityksestä ja voimavarojen käytöstä
- Tulostavoitteittain esitettynä tulossopimuksesta mahdollisesti poikkeava tuloskehitys alkuvuoden ajalta sekä analyysi ja johtopäätökset loppuvuoden tuloskehityksestä

- Mahdolliset keskeiset poikkeamat liittyen tulossopimuksen keskeisten hankkeiden ja toimenpiteiden etenemiseen. Kumppanuuksista raportoidaan vuosiraportissa, ja osavuosisraportissa (tulossraportissa) täydennetään vuosiraportin tietoja keskeisistä kumppanuuksista sekä kuvataan lyhyesti keskeisten kumppanuuksien tilanne ja kehitys kuluneen vuoden alkupuoliskolla.
- Analyysi puolustusmateriaalihankinnoista aiheutuvien menojen, puolustusvoimien toimintamenojen ja sotilaallisen kriisinhallinnan menojen kehityksestä (ml. vertailu edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan), määrärahojen uudelleen kohdennukset sekä ennuste loppuvuoden määrärahojen käytöstä ja seuraavalle vuodelle siirtävistä eristä
- Erittely puolustusministerin päätösvaltaan kuuluvista yli neljä miljoonaa euroa ylittävistä hankintapäätöksistä: puolustusministeriön hankintapäätöksen diaarinumero ja päivämäärä, hankinnan kokonaisarvo ja rahoituksen jakautuminen eri vuosille sisältäen sidonta- ja määrärahan käyttötiedot; ennen vuotta 2015 alkaneista hankinnoista toimitetaan vastaavat tiedot vain niistä hankinnoista, joiden kokonaisarvo ylittää 40 milj. euroa
- Erittely momentin 27.10.01 materiaalin kunnossapidon ja joukkojen varustamisen (toimintoalueet 7400 ja 1400 ilman palkkoja) menoista alkuvuoden aikana ja edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Näille toimintoalueille kirjatut palkat tulee eritellä omalla rivillään. Lisäksi tulee selvittää tekijät, jotka ovat vaikuttaneet menokehitykseen tarkastelujaksolla ja muut tekijät, joilla on merkitystä eri vuosien välistä vertailua tehtäessä
- Erittely momentin 27.10.01 johtamisjärjestelmäalan (13-alkuiset toimintoalueet ja toimintoalue 2700 ilman palkkoja) menoista alkuvuoden aikana ja edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Näille toimintoalueille kirjatut palkat tulee esittää lisäksi omalla rivillään. Lisäksi tulee selvittää tekijät, jotka ovat vaikuttaneet menokehitykseen tarkastelujaksolla ja muut tekijät, joilla on merkitystä eri vuosien välistä vertailua tehtäessä
- Analyysi hallituksen päättämien menosäästöjen ja Puolustusvoimien omien säästöpäätösten toteutumisesta
- Henkilötyövuosikertymä momenteittain/toiminnoittain ja momenteittain/henkilöstöryhmittäin (ml. vertailu edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)
- Riskienhallinnan menetelmin tuotettu arvio tekijöistä, jotka mahdollisesti vaikuttavat tavoitteiden saavuttamiseen.

3 Vuosiraportointi

Puolustusvoimien vuosiraportointi vuodelta 2019 sisältää tilinpäätökseen sisältyvien tilinpäätöslaskelmien ja liitetietojen ohella seuraavat asiakirjat, jotka toimitetaan puolustusministeriölle alla mainittuihin määräaikoihin mennessä:

- Vuosiraportti (VURA 2019), joka sisältää viranomaiskäyttöön luokitellut tiedot Puolustusvoimien vuoden 2019 toiminnasta, tuloksellisuudesta ja resurssien käytöstä; toimitetaan puolustusministeriölle luonnoksena 31.1.2020 mennessä ja lopullisena versiona 14.2.2020 mennessä (ml. Excel-raportti määrärahojen käytöstä)
- Valtion talousarvioasetuksen 63 §:n ja 65 §:n mukainen toimintakertomus, joka sisältää keskeisiltä osin julkiset tiedot Puolustusvoimien vuoden 2019 toiminnasta, tuloksellisuudesta ja resurssien käytöstä, ja joka on laadittu noudattaen

Valtiokonttorin asiasta antamia ohjeita; toimitetaan puolustusministeriölle 28.2.2020 mennessä.

Vuosiraporttiin sisällytetään kuvaus seuraavista asioista:

- Puolustusvoimien ylimmän johdon johtopäätökset toiminnan tuloksellisuudesta ja voimavarojen käytöstä sekä arvio vuoden 2019 toteumasta suhteessa puolustuksen pitkän aikavälin kehittämisenäkymään
- Kuvaus tulossopimuksessa sovittujen tulostavoitteiden toteutumisesta ja tulosanalyysi erityisesti tulossopimuksesta mahdollisesti poikkeavan tuloskehityksen osalta
- Analyysi ja johtopäätökset menokehityksestä (ml. hallituksen päättämien ja puolustushallinnon omien säästöpäätösten toteutuminen)

a) Toimintamenot (vuosien 2017-2019 toteuma ja analyysi)

- henkilöstömenot
- kiinteistömenot
- asevelvollisten koulutuksen ja ylläpidon menot
- materiaallisen kunnossapidon ja joukkojen varustamisen (toimintoalueet 7400 ja 1400) menot, palkkojen osuus erikseen
- johtamisjärjestelmäalan menot (13-alkuiset toimintoalueet ja toimintoalue 2700), palkkojen osuus erikseen
- toimintamenojen tilausvaltuuksien käyttö ja tilausvaltuuksista aiheutuneet menot (vuosiraportissa ja tilinpäätöksessä tulee esittää valtuuksien käytöstä yhdenmukaiset tiedot)
- muut toimintamenot

b) Puolustusmateriaalihankinnat (toteuma ja analyysi)

- puolustusmateriaalihankintojen tilausvaltuuksien käyttö ja puolustusmateriaalihankinnoista aiheutuneet menot (vuosiraportissa ja tilinpäätöksessä tulee esittää valtuuksien käytöstä yhdenmukaiset tiedot)
- erittely puolustusministerin päätösvaltaan kuuluvista yli neljä miljoonaa euroa ylittävistä hankintapäätöksistä: puolustusministeriön hankintapäätöksen diaarinumero ja päivämäärä, hankinnan kokonaisarvo ja rahoituksen jakautuminen eri vuosille sisältäen sidonta- ja määrärahan käyttötiedot; ennen vuotta 2015 alkaneista hankinnoista toimitetaan vastaavat tiedot vain niistä hankinnoista, joiden kokonaisarvo ylittää 40 milj. euroa
- momentin 27.10.18 määrärahan muuttuminen viisivuotiseksi siirtomäärärahaksi: muutoksen vaikutukset muun muassa siirtyviin eriin, tarpeeseen tehdä teknisiä muutosesityksiä lisätalousarviossa, vaikutus valtuusseurantaan, vaikutus budjetointiin, muut mahdolliset vaikutukset
- puolustusmateriaalihankintojen kotimaisuusaste vuonna 2019 sekä kymmenen suurinta tilausta kotimaisilta toimittajilta.

- c) Sotilaallisen kriisinhallinnan menot (toteuma ja analyysi)
- määrärahojen käyttö momenteittain/käyttösuunnitelmakohdittain.
- d) Analyysi ja johtopäätökset seuraavalle varainhoitovuodelle siirtyvistä määrärahoista (ml. puolustusmateriaalihankintoihin myönnettyistä määrärahoista syyluokittelun mukainen tarkastelu)
- Henkilötyövuosikertymä momenteittain/toiminnoittain ja momenteittain/henkilöstöryhmittäin (ml. vertailu kahteen edelliseen vuoteen)
  - Riskienhallinnan menetelmin tuotettu arvio tekijöistä, jotka mahdollisesti vaikuttavat tavoitteiden saavuttamisen.

Tulossopimuksen keskeisistä hankkeista ja toimenpiteistä (luku 3) raportoidaan ministeriön asiakirjassa VN/2682/2018 – VN/2682/20xx-PLM-x [Puolustusvoimien tuloksellisuuden perusteet] edellytetyjen raportointi- ja arviointikriteerien mukaisesti.

Ministeriölle 31.1.2020 mennessä toimitettava vuosiraportin luonnosversio sisältää vain osan em. tiedoista, ja sen sisällöstä sovitaan tarvittaessa erikseen valmistelijatasolla syksyllä 2019. Vuosiraportin keskeiset osat tulee lähettää lopullisessa muodossa puolustusministeriöön 14.2.2020 mennessä. Pääesikunta voi sopia lisäksi tarvittaessa puolustusministeriön kanssa, että vuosiraportin tausta-aineistoon sisältyviä liitteitä toimitetaan tarvittavien tarkistusten jälkeen ministeriöön myöhemmin helmikuun loppuun mennessä.

4 Valtionhallinnon raportointipalvelu (Netra)

Valtion talousarvioasetuksen mukaan kirjanpitoyksikköjen tulee sijoittaa vahvistetut tulostavoitteet ja tilinpäätöstiedot valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan Netra-tietopalveluun. Tiedot sisällytetään Netran tulostietojärjestelmään, ellei viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetusta laista (621/1999) muuta johdu. Netran tulostietojärjestelmän käytössä noudatetaan valtiokonttorin määräystä (Dnro VK 540/03/2010 - 20.12.2010). Vuoden 2019 tulostavoitteet tulee julkaista Netrassa viikon sisällä tulossopimuksen allekirjoittamisesta.

1 Vaikuttavuus

Suomen puolustus perustuu yleiselle asevelvollisuudelle ja koko maan puolustamiselle. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi harjoittaa aktiivista ulkopoliittikkaa, vahvistaa maamme puolustuskykyä ja tiivistää kansainvälistä turvallisuus- ja puolustuspoliittista yhteistyötä. Puolustuksen uskottavuudesta huolehditaan kaikissa olosuhteissa ja sitä kehitetään vastaamaan toimintaympäristön kasvaneita vaatimuksia. Turvallisuusympäristön muutoksen arvioidaan olevan pitkäkestoinen.

Puolustuksen ennaltaehkäisykyky perustuu toimintaympäristöön suhteutettuun valmiuteen ja torjuntakykyyn. Suomi varautuu sotilaallisten uhkien torjuntaan ylläpitämällä nykymuotoista, suorituskykyisiin asejärjestelmiin ja laajaan reserviin perustuvaa puolustusratkaisua sekä valmistautumalla antamaan ja vastaanottamaan kansainvälistä apua. Puolustuskyky muodostuu puolustusjärjestelmän sotilaallisista suorituskyvyistä sekä kansallisesta viranomaisyhteistyöstä ja kansainvälisestä puolustusyhteistyöstä.

Suomen puolustaminen edellyttää toimintaympäristöön suhteutettua maa-, meri-, ja ilmapuolustuksen sekä niitä tukevien yhteisten suorituskykyjen muodostamaa kokonaisuutta sekä kykyä antaa ja ottaa vastaan kansainvälistä apua. Puolustuksen ylläpidon ja kehittämisen painopisteet ovat kaikkien puolustushaarojen valmiuden kehittäminen, käytöstä poistuvien suorituskykyjen korvaaminen sekä tiedustelu, kyberpuolustus ja kaukovaikuttaminen. Puolustusjärjestelmää kehitetään siten, että mahdolliselle sotilaalliselle liittoutumiselle ei muodostu käytännön esteitä.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tärkeimmät osatekijät ovat Suomen laissa hallinnonalalle säädetyt tehtävät sekä hallitusohjelman, valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon sekä puolustusselonteon ja Yhteiskunnan turvallisuusstrategian linjausten ja niissä asetettujen tavoitteiden toteuttaminen.

Puolustusministeriön hallinnonalalle asetetut, Puolustusvoimien toimintaan liittyvät yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- *Ennaltaehkäisevä sotilaallinen puolustuskyky*
- *Turvallinen yhteiskunta*
- *Kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen*

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista arvioidaan puolustusministeriössä itsearviointina hallituksen vuosikertomuksen laatimisesta annetun ohjeistuksen mukaisesti. Arvioinnin perustana on toimintavuoden toteuma suhteessa pitkän aikavälin tavoitetilään, jossa lähtökohtana on toimintaympäristöön suhteutettu valmius ja torjuntakyky.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Hallinnonalan vaikuttavuuden ja Puolustusvoimien toiminnallisen tuloksellisuuden tärkein mittari on Puolustusvoimien kyky toteuttaa lakisääteiset tehtävänsä. Sen perustana on tuotettu sodan ajan suorituskyky (tuotokset ja laadunhallinta), tarkoituksenmukainen rauhan ajan organisaatio ja toimintamalli (toiminnallinen tehokkuus) sekä sodan ja rauhan ajan vaatimukset täyttävä henkilöstöjärjestelmä (henkisten voimavarojen hallinta).

Päämääränä on toimintavalmiuden parantaminen valtioneuvoston puolustusselonteon linjausten mukaisesti. Puolustusvoimille asetetaan seuraavat, valtion vuoden 2019 talousarvioesityksen pääluokkaperusteluissa esitettyjä

hallinnonalan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita edistävät toiminnalliset tulostavoitteet:

- Puolustusvoimilla on riittävän ennakkovaroituksen mahdollistava sotilasstrateginen tilannekuva.
- Puolustusvoimat valvoo alueellista koskemattomuutta sekä ennalta ehkäisee ja tarvittaessa torjuu alueloukkaukset.
- Puolustusvoimilla on valmius torjua sotilaallisen voiman käyttö ja sillä uhkaaminen koko maan alueella.
- Puolustusvoimat kykenee muodostamaan painopisteen kulloisenkin tilanteen vaatimusten mukaisesti torjuessaan sotilaallisen voiman käyttöä.
- Puolustusvoimilla on valmius tukea muita viranomaisia.
- Puolustusvoimilla on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen.
- Puolustusvoimat on toteuttanut sille osoitetut kriisinhallintatehtävät.
- Puolustusvoimilla on valmius osallistua uusiin operaatioihin ja koulutus- ja neuvontatehtäviin.

2.1 Tuotokset ja laadunhallinta

Puolustusvoimien tärkeimmät tuotokset ovat suorituskykyiset joukot ja järjestelmät, joilla toteutetaan lakiin perustuvia tehtäviä: Suomen sotilaallista puolustamista, muiden viranomaisten tukemista, kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista sekä osallistumista kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan ja sotilastehtäviin muussa kansainvälisessä kriisinhallinnassa. Nämä tehtävät konkretisoituvat rauhan aikana mm. seuraavina Puolustusvoimien tuotoksina:

- Alueellista koskemattomuutta on valvottu.
- Alueloukkauksiin on reagoitu tilanteen vaatimalla tavalla.
- Alueellinen koskemattomuus on turvattu.
- Joukkojen ja järjestelmien ylläpidon vaatimusten mukainen joukkotuotanto on toteutettu.
- Pyydetyt virka-aputehtävät on toteutettu.
- Uusien sotilaallisen kriisinhallintaoperaatioiden edellyttämät joukot on koulutettu ja varustettu.

Suorituskykyvaatimukset täyttävät, tuotetut sodan ajan joukot arvioidaan Puolustusvoimien sisäisessä prosessissa. Käytettävyyden, materiaalin kunnossapidon ja ampumatarvikkeiden sekä keskeisten hankkeiden kokonaiskuva käydään vuosittain läpi osana talousarvion toimeenpanoa ja tulosohejausta.

Tuotosten ja laadunhallinnan tunnuslukuja ja seurantakohteita

Tuotokset	2017 toteutuma	2018 ennakoitu	2019 arvio
Koulutetut varusmiehet (lkm)	20 323	20 400	21 000 ¹
Varusmiesten sotaharjoitusperusteiset ja muut maasto- vuorokaudet (lkm)	37	35	35
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset (lkm)	18 135	18 700	18 000 ²
Kertausharjoituskoulutetut reserviläiset/ sodan ajan joukkoihin sijoitetut (%)	7,9	6,4	6,4
HN-lentotunnit (lkm)	8 797	9 000	8 800
NH90-lentotunnit (lkm)	1 679	1 750	1 650
Alusvuorokaudet (lkm)	1 204	1 300	1 300

¹ Sisältää myös vapaaehtoisten naisten määrän (noin 650).

² Tavoitteena on kouluttaa vähintään 18 000 reserviläistä. Puolustusvoimien tulosityksiköt voivat kouluttaa omiin tarpeisiin perustuen enemmän reserviläisiä ottaen huomioon käytössä olevien resurssien riittävyys.

Laadunhallinta	2017 toteutuma	2018 ennakoitu	2019 arvio
Kouluttajien määrä/koulutusjoukkue (lkm)	2,5	2,4	2,5
Koulutuksen laatu ("armeija-aika" 1–5, varusmiesten loppukysely)	4,2	4,2	4,2
Reservin koulutuksen laatu (yleisarvosana 1–5, reserviläiskysely)	4,0	4,1	4,1

2.2 Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnallisen tehokkuuden tärkein mittari on tarkoituksenmukainen organisaatio ja toimintamalli siten, että sodan ajan suorituskyky (sodan ajan joukot) kyetään tuottamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti asetetuista suorituskykyvaatimuksista tinkimättä. Puolustusvoimien ydintoimintoja ja toimintatapoja kehitetään mm. seuraavilla osa-alueilla:

- Puolustusmateriaalin hankintaprosessin suunnittelun, toteutuksen ja seurannan tehostaminen
- Kumppanuudet, joilla tavoitellaan palvelujen ja valmiuden varmistamista kaikissa oloissa kustannustehokkaasti
- Puolustusyhteistyön syventäminen suorituskykyjen ylläpidossa ja rakentamisessa
- Digitalisaation mahdollisuuksien kartoittaminen ja hyödyntäminen sisältäen hallinnon toimintojen automatisoinnin ja sähköistämisen sekä automatisaation ja robotiikan hyödyntämisen sotilaallisessa maanpuolustuksessa.

Toiminnallisen tehokkuuden tunnuslukuja ja seurantakohteita

Toiminnallinen tehokkuus	2017 toteutuma	2018 ennakoitu	2019 arvio
Taloudellisuus			
Varusmiespäivän hinta (euroa)	46	46	45
Reserviläispäivän hinta (euroa)	162	174	174
Henkilötyövuoden hinta (euroa)	57 271	57 682	57 082
Tuottavuus			
Koulutetut varusmiehet/varusmiespalvelukseen tulleet (%)	85	85	85
Pääesikunnan ja puolustushaarojen ja aluetoimistojen esikuntien henkilötyövuosimäärä/Puolustusvoimien henkilötyövuosimäärä yhteensä (%)	12	12	12
Kannattavuus			
Maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-% on vähintään	104	105	105

2.3 Henkisten voimavarojen hallinta

Henkilöstöjärjestelmän kehittämisessä keskitytään ydintoimintaan ja tavoitellaan kustannussäästöjä.

Puolustusvoimien henkilöstö

- Henkilöstövoimavaroja keskitetään ydintoimintoihin: toimintavalmiuden ylläpitämiseen, asevelvollisten kouluttamiseen, uusien suorituskykyjen ylläpidon ja kehittämisen tehtäviin.
- Henkilöstöjärjestelmän kehittämisessä huomioidaan valmiuden ja kansainvälisen yhteistoiminnan ja kriisinhallinnan asettamat vaatimukset.
- Henkilöstömäärä 12 000 on vähimmäismäärä nykyisten tehtävien toteuttamiselle; Puolustusvoimien henkilöstö- ja tehtävämäärän kasvattamisesta laaditaan tarveselvitys, jossa tulee huomioida toiminnallisten perusteiden ohella henkilöstön jaksamisen tukeminen.
- Puolustusvoimien tehtäväkokoonpanon täyttöasteen on oltava mahdollisimman korkea.

Asevelvollisuus

- Sodan ajan joukkojen kokonaisvahvuutta ylläpidetään siten, että kokonaisvahvuus on 280 000.
- Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen sisältöä kehitetään.
- Naisten hakeutumista kriisinhallintatehtäviin edistetään.
- Kutsuntojen toteutusta parannetaan kehittämällä digitaalisia informaatiopalveluita.
- Varusmiespalveluksessa hyödynnetään yhä enemmän asevelvollisten erityisosaamista.
- Varusmiespalveluksessa hyödynnetään verkko-, virtuaali- ja simulointijärjestelmiä nykyistä enemmän.
- Reserviläisten osaamista hyödynnetään nykyistä paremmin sodan ajan joukoissa.
- Maanpuolustustahtoa tuetaan asevelvollisten laadukkaalla koulutuksella.

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö

- Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen asemaa Puolustusvoimien yhteistyökumppanina kehitetään.

Puolustusvoimat edistää tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista ylläpitämällä hallintoyksikkökohtaisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia sekä pitämällä tasa-arvonäkökulma suunnittelun ja toiminnan yhtenä peruslähtökohtana. Puolustusvoimat toteuttaa tasa-arvokyselyn kolmen vuoden välein, seuraavan vuonna 2019.

Henkisten voimavarojen hallinnan tunnuslukuja ja seurantakohteita

Henkisten voimavarojen hallinta	2017 toteutuma	2018 ennakoitu	2019 arvio
Puolustusvoimien tehtäväkokoontaminen pl. sopimussotilaat	12 070	12 140	12 290
Henkilötyövuosimäärä (htv) ml. sopimussotilaat mom. 27.10.01	11 742	11 823	11 972
Sairauspoissaolot (työpäivää/henkilötyövuosi)	7,2	alle 8,0	alle 8,0
Kokonaistyytyväisyys (työilmapiiri, 1–5)	4,1	4,1	4,1

3 Keskeiset hankkeet ja toimenpiteet

Hallinnonalan vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden kannalta keskeiset hankkeet ja toimenpiteet:

- Puolustusvoimat jatkaa valmiuden kehittämistä puolustusselonteon linjausten mukaisesti turvallisuusympäristön muutoksen edellyttämän valmiuden parantamiseksi.
- Puolustusvoimat jatkaa strategisten suorituskykyhankkeiden valmistelua ja toimeenpanoa suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2019 tavoitteena on arvioida alustavat HX-tarjoukset, laatia niistä väliraportti sekä lähettää tarkennettu tarjouspyyntö. LV2020 osalta käynnistetään sopimusten toimeenpano ja alusten valmistussuunnittelu.
- Puolustusvoimat toteuttaa isäntämaatuen antamisen edellyttämät järjestelyt ja jatkaa avun antamisen ja ulkopuolisen sotilaallisen avun vastaanottamisen edellyttämien järjestelyjen toimeenpanoa osana puolustuskyvyn kehittämistä. Puolustusministeriö ja Puolustusvoimat tarkastelevat tarpeen päivittää joukkoluetteloa uuden tehtävän toimeenpanon näkökulmasta.
- Puolustusvoimat käyttää sotilaallisessa kriisinhallinnassa ensisijaisesti joukkoluettelon evaluoituja yksiköitä. Suorituskykyä on kyettävä käyttämään vaativissa ja nopeasti käynnistettävissä eri organisaatioiden operaatioissa sekä koulutus- ja neuvonantotehtävissä.
- Kansainvälistä puolustusyhteistyötä syvennetään ja laajennetaan puolustuskyvyn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Meri- ja ilmatilannekuvayhteistyötä syvennetään ja niiden kehittämistä jatketaan. Puolustusvoimat jatkaa monipuolisesti osallistumistaan kansainväliseen koulutus- ja harjoitustoimintaan.
- Puolustusvoimat osallistuu EU:n puolustusulottuvuuden kehittämiseen. Tähän sisältyy mm. pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) puitteissa tehtyjen sitoumusten kansallinen toimeenpano ja projektit. Euroopan puolustusteollisen kehittämisohjelman osalta kartoitetaan yhteistyössä kotimaisen puolustusteollisuuden kanssa mahdollisia projekteja, joille ko. ohjelmasta voidaan hakea osarahoitusta. Puolustusvoimat tukee puolustuksen vuosittaisen arvioinnin (CARD) toteutusta ja osallistuu vuonna 2021 alkavan puolustusrahaston valmisteluun (tutkimus- ja suorituskykyikkunat) mm. aloittamalla mahdollisten ohjelmasta rahoitettavien projektien identifioimisen osana kehittämisohjelmien suunnitteluprosessiin kuuluvaa puolustusyhteistyökartoitusta. Puolustusvoimat ottaa vuoden 2019 EU-puheenjohtajuuskauden huomioon toiminnan, talouden ja henkilöstön suunnittelussa.
- Puolustusvoimat toteuttaa Suomen Nato-kumppanuuden käytännön yhteistyötä erityisesti Naton laajennettujen kumppanuuksien ja 29+2 -yhteistyön puitteissa. Tähän sisältyvät muiden muassa yhteisen tilannetietoisuuden

kehittäminen, osallistuminen vaativaan koulutus- ja harjoitustoimintaan, tutkimus- ja kehittämistoiminta ja suorituskyky-yhteistyö ml. kyberpuolustus.

- Kahdenvälistä puolustusyhteistyötä tuetaan laatimalla kahdenvälisiä puitejärjestelyjä. Puolustusvoimat toteuttaa ja toimeenpanee puitejärjestelyissä sovittua sotilaallista yhteistyötä. Kahdenvälistä yhteistyötä tiivistetään erityisesti Ruotsin ja Yhdysvaltain kanssa.
- Suunnitelmallista osallistumista nopean toiminnan joukkoihin, ml. Euroopan unionin taisteluosastoihin (EUBG) ja Naton nopean toiminnan joukkoja (NRF) täydentävään toimintaan, jatketaan. Lisäksi Suomi osallistuu Naton kehysvaltioryhmien mukaiseen yhteistyöhön (Ison-Britannian johtamaan JEF-joukkopooliin sekä Saksan johtaman kehysvaltioryhmän toimintaan). Puolustuskyvyn, välittömän valmiuden ja yhteistoimintakyvyn kehittämiseksi tarkastellaan myös suurempien joukkokokonaisuuksien hyödyntämistä. Osallistuminen nopean toiminnan joukkoihin ja kehysvaltioryhmien toimintaan huomioidaan puolustusvoimien suunnittelussa.
- Suomi osallistuu aktiivisesti pohjoismaiseen puolustusyhteistyöhön NORDEFCOn puitteissa. Suomi edistää NORDEFCOssa Pohjoismaiden yhteistoimintakyvyn tiivistämistä ja alueellista turvallisuutta lujittavia toimia. Puolustusvoimat tukee Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuskauden ohjelman toteuttamista.
- Kansainvälistä yhteistyötä materiaalien suorituskykyjen kehittämiseksi syvennetään sekä kehitetään. Kahdenvälisen yhteistyön osalta noudatetaan puolustusministeriön vuonna 2018 antamaa ohjetta. Osallistumisen painopisteitä eri yhteistyörakenteissa (EU, NATO, pohjoismainen ja kahdenvälinen yhteistyö, erityisesti Ruotsi, Yhdysvallat ja Norja) arvioidaan ja resurssit kohdennetaan tukemaan puolustusjärjestelmän edellyttämiä suorituskykyjä ja kansainvälistä yhteensopivuutta.
- Puolustusvoimat varmistaa asevalvonnan velvoitteiden toimeenpanon ja ottaa huomioon kansainväliset asevalvontaprosessit ja -järjestelyt (tavanomaiset aseet sekä CBRNE-uhat) toiminnan suunnittelussa, suorituskykyjen kehittämisessä ja käytössä.
- Puolustusvoimat kohdistaa noin 100 htv:ta (5,8 milj. euroa) toimintavalmiuden ylläpitoon, asevelvollisten koulutukseen ja uusien suorituskykyjen kehittämiseen vuoden 2019 talousarvioesityksen mukaisesti. Lisäksi vuoden 2019 talousarvioesityksen mukaisesta sotilastiedusteluun osoitetusta lisämäärärahasta osa käytetään uusiin toimivaltuuksiin liittyvään henkilöstöresurssointiin.
- Julkisen talouden suunnitelman 2018 - 2021 mukaisesti puolustusvoimille kohdennetaan vuonna 2019 lisämääräraha sopimussotilaiden palkkaamiseksi nuorisotyöttömyysalueilla. Sopimussotilasjärjestelyä tulee hyödyntää tehokkaasti ammattisotilaiden rekrytoinnissa. Joukko-osaston tehtäväkoonpanon puitteissa tulee ammattisotilaaksi soveltuvan sopimussotilaan palvelussuhteen jatkuminen mahdollistaa esimerkiksi määräaikaisen aliupseerin tehtävässä.
- Käynnissä olevissa ja suunniteltuihin tilausvaltuuksiin sisältyvissä keskeisissä hankkeissa sekä materiaallisen suorituskyvyn kehittämisessä tulee huomioida Suomen puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan turvaamisesta annetun valtioneuvoston periaatepäätöksen sekä puolustushallinnon strategiset linjaukset kybersuorituskyvyn kehittämiseksi.

- Puolustusvoimien suorituskkyjä rakennetaan oikea-aikaisin hankinnoin. Puolustusvoimat tehostaa puolustusmateriaalin hankintaprosessin suunnittelua, toteutusta ja seuranta kiinnittämällä huomiota myös kohdentamattomiin siirtyviin eriin.
- Tiedustelulainsäädännön edellyttämien tietoverkkotiedustelun ja henkilötiedustelun suorituskkyjen suunnittelua ja rakentamista jatketaan siten, että ne voidaan ottaa käyttöön lainsäädännön valmistumisen jälkeen mahdollisimman pian. Suorituskkyjen käyttöönotto edellyttää etupainoista rahoitusta.
- Puolustusvoimat jatkaa toimenpiteitä toimitilastrategiassa määritettyjen kustannustavoitteiden sekä tilahallinnan sopeuttamisessa asetettujen kustannussäästötavoitteiden saavuttamiseksi
- Sopimuskaudella selvitetään puolustuskiinteistöjen hallinnan uudelleen järjestelyjä ml. kiinteistövarallisuuden hallinta ja vuokramalli. Puolustusvoimat osallistuu työhön. Uudistuksella tavoitellaan järjestelmää, jossa organisaatioilla on mahdollisimman vähän päällekkäisyyksiä. Mahdollisen uudelleen organisoiminnin painopiste on valmius- ja turvallisuustoiminnan kehittäminen.
- Puolustusvoimat varmistaa turvallisuusselvityslain mukaisten velvoitteiden toimeenpanon ja kohdentaa toiminnan edellyttämät henkilöresurssit. Puolustusvoimat varmistavat turvallisuustoiminnan jatkuvuuden huolehtimalla ammattitaitoisen henkilöstön riittävydestä ja tehtäväkierrosta. Puolustusvoimat käynnistää toimenpiteet hanketurvallisuuden kokonaisuuden ohjaamiseksi strategisten hankkeiden osalta.
- Puolustusvoimat toteuttaa räjähdevarastointia koskevan kehittämisen (ml. rakentaminen) kustannustehokkaasti puolustusministeriön antamien linjausten mukaisesti vuoden 2022 loppuun mennessä siten, ettei pysyväisluontoisia räjähdevarastointia koskevia poikkeuspäätöksiä tarvita määräajan jälkeen.
- Puolustusvoimat toteuttaa puolustusministeriön asetuksen vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista puolustushallinnossa (712/2017) siirtymäsäännösten (101 §) mukaiset toimenpiteet: 101 §:n 2 momentin mukaiset toimenpiteet vuoden 2020 ja 101 § 1 momentin mukaiset toimenpiteet vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Puolustusvoimat jatkaa kansallisen kyberstrategian toimeenpanoa ja kehittämistä vuonna 2017 hyväksytyn toimeenpano-ohjelman mukaisesti.
- Puolustusvoimat hyödyntää digitalisaatiota toiminnan kehittämisessä sekä hyödyntää julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniisiä palveluita tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Lisäksi puolustusvoimat optimoi oman tieto- ja viestintätekniisten palveluiden tuotannon ja ulkoistettujen palveluiden käytön siten, että ne tukevat parhaiten sotilaallisten suorituskkyjen kehittämistä ja käyttöä. Tiedonhallintaa ja johtamisjärjestelmiä kehitetään edelleen puolustushaarojen yhteisoperaatioiden sekä kansallisen ja kansainvälisen yhteistoiminnan edellyttämällä tavalla.
- Puolustusvoimat nostaa T&K-toiminnan kokonaisrahoitustasoa asteittain siten, että se saavuttaa 2% sotilaallisen maanpuolustuksen menoista. Puolustusvoimat nostaa T&K-toimintaan käytettäviä menoja vuodesta 2018 alkaen 1 M€/vuosi, 2 % tavoitetaso saavutetaan vuoden 2021 alussa. Lisäksi kehitetään T&K-toimintaan keskitetty rahoitusmalli, josta allokoidaan suorituskkyjen suunnittelun ja rakentamisen tarvitsemat T&K-resurssit.

- ## 4 Resurssit

[illegible][illegible]

5 Sopimuksen voimassaolo ja seuranta

Tulossopimus laaditaan viisivuotiskaudeksi lähtökohtaisesti perustuen hallitusohjelman toimeenpanokauteen. Jatkovuosina sopimuksen viisivuotiskausi päivittyy rullaavasti, ja sisältöä mukautetaan tarpeen mukaan hallitusohjelman toimeenpanokauden jälkeisten vuosien osalta.

Valtion talousarviolla hallinnonalalle kohdennettavien resurssien osalta sopimus on voimassa vuoden 2019 loppuun. Sopimuksen sisällöstä ja mahdollisista muutoksista sovitaan vuosittain tulosneuvottelussa, jossa käsitellään keskeiset toimintaan ja resurssienkäyttöön sekä tulossopimuksen sisältöön vaikuttavat asiat.

Puolustusvoimat raportoi toiminnan tuloksellisuudesta ja voimavarojen käytöstä liitteen mukaisesti. Puolustusministeriö voi edellyttää Puolustusvoimien raportoivan vuotta 2019 koskevista erikseen sovittavista asiakokonaisuuksista, eduskunnan ja sen valiokuntien tai Valtiontalouden tarkastusviraston pyytämät selvitykset.

6 Allekirjoitukset

Helsingissä .1.2019

Puolustusministeri

Puolustusvoimain komentaja

Jussi Niinistö

Jarmo Lindberg

Liite

Puolustusvoimien raportointi vuodelta 2019

Puolustusvoimien raportointi vuodelta 2019

1 Neljännesvuosiraportointi

Puolustusvoimat laatii määrärahojen ja tilausvaltuuksien käytöstä sekä hankintatilannekuvasta neljännesvuosittain ns. kvartaaliraportin ja toimittaa sen virallisena asiakirjana puolustusministeriölle. Ensimmäinen kvartaaliraportti (Q1/2019) laaditaan maaliskuun lopun tilanteesta 19.4. mennessä, toinen kvartaaliraportti (Q2/2019) heinäkuun lopun tilanteesta 31.8. mennessä (tulosraportin yhteydessä), kolmas kvartaaliraportti (Q3/2019) syyskuun lopun tilanteesta 18.10. mennessä ja viimeinen kvartaaliraportti (Q4/2019) joulukuun lopun tilanteesta 14.2.2020 mennessä (vuosiraportin yhteydessä).

Ensisijaisesti johdolle tarkoitettu johdanto-/tiivistelmäosuus kvartaaliraportista sisältää seuraavat tiedot PLM:n laatimaa raporttipohjaa käyttäen:

- määrärahojen käyttö (toimintamenot, puolustusmateriaalihankinnat, sotilaallinen kriisinhallinta)
- uusien tilausvaltuuksien käyttö (sidonta)
- hankintatilannekuva (logistiikkaprosessin toimivuus)
- viimeisimmät ennusteet määrärahojen siirtävistä eristä ja uusien valtuuksien sidonnasta sekä analyysin raportointijakson suunnitelmapoikkeamien merkittävimmistä syistä, mahdollisista korjaavista toimenpiteistä ja arvion niiden vaikuttavuudesta.

Kvartaaliraporttiin sisällytetään lähinnä asiantuntijatasolle tarkoitettut (aiemmin kuukausiraporttiin sisältyneet) liitteet:

- määrärahojen käyttö momenteittain raportointijaksolla
- sotilaallisen kriisinhallinnan määrärahojen käyttö (UM ja PLM) käyttösuunnitelmakohdittain raportointijaksolla
- tilausvaltuuksien käyttö- ja sidontatilanne momenteittain raportointijakson päättyessä (sisältäen myös valtuuksien tulevien vuosien maksuosuudet)
- valuuttakurssien muutoksista aiheutuneet kirjaukset momenteittain ja tilausvaltuuksittain eriteltynä
- toimintamenoihin kirjatut materiaalin kunnossapidon (toimintoalue 7400) ja joukkojen varustamisen (toimintoalue 1400) menot (kuluvan vuoden toteuma sekä vertailu suunniteltuun ja edellisen vuoden vastaavaan ajankohdan toteumaan nähden), palkkojen osuus näille toimintoalueille kirjatusta menoista esitetään erikseen
- logistiikkaprosessin toimivuus ja sujuvuus muutamien valittujen kaaviokuvien avulla sekä sanallisesti analysoiden (esim. ns. ostoskori-näkymien tai vastaavien avulla) sekä vertailutietona aikaisempaa toteumatietoa sekä ennuste koko vuodelta.

2 Osavuosisraportointi

Puolustusvoimat laatii 31.7. tilanteesta osavuosisraportin (TURA 2019) ja toimittaa sen puolustusministeriölle 31.8. mennessä virallisena asiakirjana sekä sähköisesti (ml. Excel-raportti määrärahojen käytöstä) ministeriön talousyksikölle.

Osavuosisraportti on luonteeltaan ns. poikkeamaraportti, ja siihen sisällytetään kuvaus seuraavista asioista:

- PV:n ylimmän johdon johtopäätökset tuloskehityksestä ja voimavarojen käytöstä
- Tulostavoitteittain esitettynä tulossopimuksesta mahdollisesti poikkeava tuloskehitys alkuvuoden ajalta sekä analyysi ja johtopäätökset loppuvuoden tuloskehityksestä

- Mahdolliset keskeiset poikkeamat liittyen tulossopimuksen keskeisten hankkeiden ja toimenpiteiden etenemiseen. Kumppanuuksista raportoidaan vuosiraportissa, ja osavuosisraportissa (tulossraportissa) täydennetään vuosiraportin tietoja keskeisistä kumppanuuksista sekä kuvataan lyhyesti keskeisten kumppanuuksien tilanne ja kehitys kuluneen vuoden alkupuoliskolla.
- Analyysi puolustusmateriaalihankinnoista aiheutuvien menojen, puolustusvoimien toimintamenojen ja sotilaallisen kriisinhallinnan menojen kehityksestä (ml. vertailu edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan), määrärahojen uudelleen kohdennukset sekä ennuste loppuvuoden määrärahojen käytöstä ja seuraavalle vuodelle siirtävistä eristä
- Erittely puolustusministerin päätösvaltaan kuuluvista yli neljä miljoonaa euroa ylittävistä hankintapäätöksistä: puolustusministeriön hankintapäätöksen diaarinumero ja päivämäärä, hankinnan kokonaisarvo ja rahoituksen jakautuminen eri vuosille sisältäen sidonta- ja määrärahan käyttö tiedot; ennen vuotta 2015 alkaneista hankinnoista toimitetaan vastaavat tiedot vain niistä hankinnoista, joiden kokonaisarvo ylittää 40 milj. euroa
- Erittely momentin 27.10.01 materiaalin kunnossapidon ja joukkojen varustamisen (toimintoalueet 7400 ja 1400 ilman palkkoja) menoista alkuvuoden aikana ja edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Näille toimintoalueille kirjatut palkat tulee eritellä omalla rivillään. Lisäksi tulee selvittää tekijät, jotka ovat vaikuttaneet menokehitykseen tarkastelujaksolla ja muut tekijät, joilla on merkitystä eri vuosien välistä vertailua tehtäessä
- Erittely momentin 27.10.01 johtamisjärjestelmäalan (13-alkuiset toimintoalueet ja toimintoalue 2700 ilman palkkoja) menoista alkuvuoden aikana ja edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Näille toimintoalueille kirjatut palkat tulee esittää lisäksi omalla rivillään. Lisäksi tulee selvittää tekijät, jotka ovat vaikuttaneet menokehitykseen tarkastelujaksolla ja muut tekijät, joilla on merkitystä eri vuosien välistä vertailua tehtäessä
- Analyysi hallituksen päättämien menosäästöjen ja Puolustusvoimien omien säästö päätösten toteutumisesta
- Henkilötyövuosikertymä momenteittain/toiminnoittain ja momenteittain/henkilöstöryhmittäin (ml. vertailu edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)
- Riskienhallinnan menetelmin tuotettu arvio tekijöistä, jotka mahdollisesti vaikuttavat tavoitteiden saavuttamiseen.

3 Vuosiraportointi

Puolustusvoimien vuosiraportointi vuodelta 2019 sisältää tilinpäätökseen sisältyvien tilinpäätöslaskelmien ja liitetietojen ohella seuraavat asiakirjat, jotka toimitetaan puolustusministeriölle alla mainittuihin määräaikoihin mennessä:

- Vuosiraportti (VURA 2019), joka sisältää viranomaiskäyttöön luokitellut tiedot Puolustusvoimien vuoden 2019 toiminnasta, tuloksellisuudesta ja resurssien käytöstä; toimitetaan puolustusministeriölle luonnoksena 31.1.2020 mennessä ja lopullisena versiona 14.2.2020 mennessä (ml. Excel-raportti määrärahojen käytöstä)
- Valtion talousarvioasetuksen 63 §:n ja 65 §:n mukainen toimintakertomus, joka sisältää keskeisiltä osin julkiset tiedot Puolustusvoimien vuoden 2019

toiminnasta, tuloksellisuudesta ja resurssien käytöstä, ja joka on laadittu noudattaen Valtiokonttorin asiasta antamia ohjeita; toimitetaan puolustusministeriölle 28.2.2020 mennessä.

Vuosiraporttiin sisällytetään kuvaus seuraavista asioista:

- Puolustusvoimien ylimmän johdon johtopäätökset toiminnan tuloksellisuudesta ja voimavarojen käytöstä sekä arvio vuoden 2019 toteumasta suhteessa puolustuksen pitkän aikavälin kehittämisenäkymään
- Kuvaus tulossopimuksessa sovittujen tulostavoitteiden toteutumisesta ja tulosanalyysi erityisesti tulossopimuksesta mahdollisesti poikkeavan tuloskehityksen osalta
- Analyysi ja johtopäätökset menokehityksestä (ml. hallituksen päättämien ja puolustushallinnon omien säästöpäätösten toteutuminen)

a) Toimintamenot (vuosien 2017-2019 toteuma ja analyysi)

- henkilöstömenot
- kiinteistömenot
- asevelvollisten koulutuksen ja ylläpidon menot
- materiaalsen kunnossapidon ja joukkojen varustamisen (toimintoalueet 7400 ja 1400) menot, palkkojen osuus erikseen
- johtamisjärjestelmäalan menot (13-alkuiset toimintoalueet ja toimintoalue 2700), palkkojen osuus erikseen
- toimintamenojen tilausvaltuuksien käyttö ja tilausvaltuuksista aiheutuneet menot (vuosiraportissa ja tilinpäätöksessä tulee esittää valtuuksien käytöstä yhdenmukaiset tiedot)
- muut toimintamenot

b) Puolustusmateriaalihankinnat (toteuma ja analyysi)

- puolustusmateriaalihankintojen tilausvaltuuksien käyttö ja puolustusmateriaalihankinnoista aiheutuneet menot (vuosiraportissa ja tilinpäätöksessä tulee esittää valtuuksien käytöstä yhdenmukaiset tiedot)
- erittely puolustusministerin päätösvaltaan kuuluvista yli neljä miljoonaa euroa ylittävistä hankintapäätöksistä: puolustusministeriön hankintapäätöksen diaarinumero ja päivämäärä, hankinnan kokonaisarvo ja rahoituksen jakautuminen eri vuosille sisältäen sidonta- ja määrärahan käyttötiedot; ennen vuotta 2015 alkaneista hankinnoista toimitetaan vastaavat tiedot vain niistä hankinnoista, joiden kokonaisarvo ylittää 40 milj. euroa
- momentin 27.10.18 määrärahan muuttuminen viisivuotiseksi siirtomäärärahaksi: muutoksen vaikutukset muun muassa siirtyviin eriin, tarpeeseen tehdä teknisiä muutosesityksiä lisätalousarviossa, vaikutus valtuusseurantaan, vaikutus budjetointiin, muut mahdolliset vaikutukset
- puolustusmateriaalihankintojen kotimaisuusaste vuonna 2019 sekä kymmenen suurinta tilausta kotimaisilta toimittajilta.

c) Sotilaallisen kriisinhallinnan menot (toteuma ja analyysi)

- määrärahojen käyttö momenteittain/käyttösuunnitelmakohdittain.

d) Analyysi ja johtopäätökset seuraavalle varainhoitovuodelle siirtyvistä määrärahoista (ml. puolustusmateriaalihankintoihin myönnettyistä määrärahoista syyluokittelun mukainen tarkastelu)

- Henkilötyövuosikertymä momenteittain/toiminnoittain ja momenteittain/henkilöstöryhmittäin (ml. vertailu kahteen edelliseen vuoteen)
- Riskienhallinnan menetelmin tuotettu arvio tekijöistä, jotka mahdollisesti vaikuttavat tavoitteiden saavuttamiseen.

Tulossopimuksen keskeisistä hankkeista ja toimenpiteistä (luku 3) raportoidaan ministeriön asiakirjassa VN/2682/2018 – VN/2682/20xx-PLM-x [Puolustusvoimien tuloksellisuuden perusteet] edellytettyjen raportointi- ja arviointikriteerien mukaisesti.

Ministeriölle 31.1.2020 mennessä toimitettava vuosiraportin luonnosversio sisältää vain osan em. tiedoista, ja sen sisällöstä sovitaan tarvittaessa erikseen valmistelijatasolla syksyllä 2019. Vuosiraportin keskeiset osat tulee lähettää lopullisessa muodossa puolustusministeriöön 14.2.2020 mennessä. Pääesikunta voi sopia lisäksi tarvittaessa puolustusministeriön kanssa, että vuosiraportin taustaineistoon sisältyviä liitteitä toimitetaan tarvittavien tarkistusten jälkeen ministeriöön myöhemmin helmikuun loppuun mennessä.

4 Valtionhallinnon raportointipalvelu (Netra)

Valtion talousarvioasetuksen mukaan kirjanpitoyksikköjen tulee sijoittaa vahvistetut tulostavoitteet ja tilinpäätöstiedot valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan Netra-tietopalveluun. Tiedot sisällytetään Netran tulostietojärjestelmään, ellei viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetusta laista (621/1999) muuta johdu. Netran tulostietojärjestelmän käytössä noudatetaan valtiokonttorin määräystä (Dnro VK 540/03/2010 - 20.12.2010). Vuoden 2019 tulostavoitteet tulee julkaista Netrassa viikon sisällä tulossopimuksen allekirjoittamisesta.